

Форма № 07/18
Затверджена рішенням вченої ради
ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ української філології та соціальних наук
КАФЕДРА української і всесвітньої історії та культури

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ

Протокол № 4 від 15.01 2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун Н. М. Кольцун

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНЕ ПРАВО

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 08 Право
(шифр і назва галузі знань)

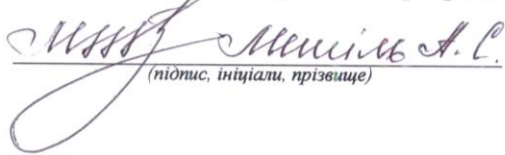
спеціальність 081 Право
(код і назва спеціальності)

освітня програма Освітньо-професійна програма «Право»
(назва програми)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

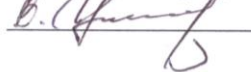

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою

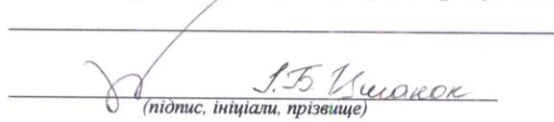
української і всевітньої історії та культури
протокол № 8 від
10.01.19.

Завідувач кафедри

(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми: к.ю.н., доц. Плахіна І.В.

Рецензенти програми: к.ю.н., ст. викл Метіль А.С.

к.ю.н., доц. Переверза О.Я.

© Плахіна І.В., 2019

© ІДГУ, 2019

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів:4	Лекції:	
	26	4
Модуль:1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин:120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:2	Лабораторні заняття:	
Семестр:4	Семінарські заняття:	
	22	4
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне:3		
- самостійна робота:5	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю:залік		
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	72	112

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет - сукупність правових норм, що регулюють майнові відносини, що виникають у процесі передачі майна, виконання робіт і надання послуг, заподіяння шкоди і безпідставного придбання майна, шляхом встановлення правового зв'язку між конкретними суб'єктами.

Мета курсу «Зобов'язальне право» - опанувати основні теоретико-методологічні та практичні засади правового регулювання зобов'язальних відносин.

Передумови для вивчення дисципліни: Римське право, Цивільне право, Конституційне право України.

Міждисциплінарні зв'язки: Цивільне право, Кримінальне право, Трудове право, Господарське право та ін.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Для вибіркових навчальних дисциплін

У результаті вивчення дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. **Знання** – використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми; самостійно визначати та формулювати ті питання, з яких потрібна допомога і діяти відповідно до рекомендацій; вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології, і бази даних; демонструвати знання і розуміння щодо визначення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи;

2. **Уміння** - демонструвати необхідні знання та розуміння суті та змісту основних правових інститутів та норм фундаментальних галузей права; застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, видокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки; самостійно підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях;

3. **Комунікація** - вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію; володіти базовими навичками риторики; доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло; пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

4. **Автономність та відповідальність** – вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції; аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1	Тема 1. Поняття зобов'язання. Сторони у зобов'язанні, його виконання та забезпечення виконання	4	2	2				6	2	2					9
2	Тема 2. Припинення зобов'язання	4	2	2				6							9
3	Тема 3. Правові наслідки та відповідальність за порушення зобов'язання	4	2	2				6							9
4	Тема 4 .Договори купівлі-продажу та міни	4	2	2				6							9
5	Тема 5.Договори дарування, довічного утримання та найму (оренди)	6	4	2				6	4	2	2				9
6	Тема 6.Договори позички та підряду	4	2	2				6	2	1	1				9
7	Тема 7. Договори перевезення, транспортного	4	2	2				6	2	1	1				9

	експедирування та зберігання													
8	Тема 8. Договори страхування, доручення, комісії та управління майном	3	2	1				6						9
9	Тема 9. Комерційна концесія. Спільна діяльність	3	2	1				5	2		2			8
10	Тема 10. Публічна обіцянка винагороди. Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення	4	2	2				5						8
11	Тема 11. Відшкодування шкоди	4	2	2				5						8
12	Тема 12. Набуття і збереження майна без достатньої правової підстави	4	2	2				5						8
	Проміжний контроль							4						4
	Разом:120	48	26	22				72	12	6	6			108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1: Поняття зобов'язання. Сторони у зобов'язанні, його виконання та забезпечення виконання.

Поняття зобов'язання та підстави його виникнення. Сторони у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні. Підстави заміни кредитора у зобов'язанні. Форма правочину щодо заміни кредитора у зобов'язанні.

Солідарне зобов'язання. Солідарна вимога кредиторів. Солідарний обов'язок боржників. Право боржника, який виконав солідарний обов'язок, на зворотну вимогу. Підтвердження виконання зобов'язання.

Загальні положення про забезпечення виконання зобов'язання. Види забезпечення виконання зобов'язання. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання. Загальні умови забезпечення виконання зобов'язання (неустойка, порука, гарантія, завдаток, застава, притримання).

Тема 2: Припинення зобов'язання.

Підстави припинення зобов'язання. Припинення зобов'язання виконанням. Припинення зобов'язання переданням відступного. Припинення зобов'язання зарахуванням.

Неприпустимість зарахування зустрічних вимог. Зарахування в разі заміни кредитора.

Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Припинення зобов'язання прощенням боргу. Припинення зобов'язання поєднанням боржника і кредитора в одній особі.

Припинення зобов'язання неможливістю його виконання. Припинення зобов'язання смертю фізичної особи. Припинення зобов'язання ліквідацією юридичної особи.

Тема 3: Правові наслідки та відповідальність за порушення зобов'язання

Порушення зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання. Прострочення боржника. Прострочення кредитора. Вина як підстава відповідальності за порушення зобов'язання.

Одностороння відмова від зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання з вини кредитора.

Підстави звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання. Відповідальність боржника за дії інших осіб. Субсидіарна відповідальність.

Правові наслідки невиконання обов'язку передати річ, визначену індивідуальними ознаками. Виконання зобов'язання за рахунок боржника.

Відповідальність і виконання зобов'язання в натурі. Відшкодування збитків, завданих порушенням зобов'язання. Збитки і неустойка.

Відповідальність за порушення грошового зобов'язання.

Тема 4: Договори купівлі-продажу та міни.

Договір купівлі-продажу. Предмет договору купівлі-продажу. Форма окремих видів договорів купівлі-продажу. Право продажу товару.

Обов'язок продавця попередити покупця про права третіх осіб на товар. Обов'язки покупця і продавця в разі пред'явлення третьою особою позову про витребування товару. Відповідальність продавця в разі відсудження товару у покупця. Обов'язок продавця передати товар покупцю.

Перевірка додержання продавцем умов договору купівлі-продажу. Повідомлення продавця про порушення умов договору купівлі-продажу. Обов'язок покупця прийняти товар. Зберігання товару, не прийнятого покупцем.

Ціна товару. Оплата товару. Попередня оплата товару. Продаж товару у кредит. Особливості оплати товару з розстроченням платежу. Страхування товару. Збереження права власності за продавцем.

Договір міни. Правове регулювання міни

Тема 5: Договори дарування, довічного утримання та найму (оренди)

Договір дарування. Предмет договору дарування. Форма договору дарування. Сторони в договорі дарування. Обов'язки дарувальника. Прийняття дарунка. Договір дарування з обов'язком передати дарунок у майбутньому. Одностороння відмова від договору дарування з обов'язком передати дарунок у майбутньому. Обов'язок обдаровуваного на користь третьої особи. Правові наслідки порушення обдаровуваним обов'язку на користь третьої особи. Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника. Позовна давність, що застосовується до вимог про розірвання договору дарування.

Поняття договору довічного утримання (догляду). Форма договору довічного утримання (догляду). Сторони в договорі довічного утримання (догляду). Особливості укладення договору довічного утримання (догляду) щодо майна, що є у спільній сумісній власності. Момент виникнення у набувача права власності на майно, передане за договором довічного утримання (догляду).

Загальні положення про найм (оренду). Договір найму. Предмет договору найму. Право передання майна в найм. Плата за користування майном. Строк договору найму.

Договір прокату. Найм будівлі або іншої капітальної споруди. Найм (оренда) транспортного засобу. Лізинг. Найм (оренда житла).

Тема 6: Договори позички та підряду.

Договір позички. Форма договору позички. Позичкодавець. Правові наслідки невиконання обов'язку передати річ у користування. Строк договору позички. Право позичкодавця на відчуження речі. Обов'язки користувача. Розірвання договору позички. Припинення договору позички. Правові наслідки неповернення речі після завершення терміну користування нею.

Загальні положення про підряд. Договір підряду. Генеральний підрядник і субпідрядник. Виконання роботи з матеріалу підрядника та його засобами. Виконання роботи з матеріалу замовника. Обов'язок підрядника зберігати надане йому майно. Ризик випадкового знищення або пошкодження матеріалу.

Тема 7: Договори перевезення, транспортного експедирування та зберігання.

Загальні положення про перевезення. Договір перевезення вантажу. Договір перевезення пасажирів та багажу. Права пасажирів. Договір чартеру (фрахтування). Перевезення у прямому змішаному сполученні. Довгостроковий договір. Перевезення транспортом загального користування. Провізна плата.

Загальні положення про зберігання. Договір зберігання. Форма договору зберігання. Термін зберігання.

Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) або пошкодження речі. Відшкодування збитків, завданих поклажодавцю. Відшкодування збитків, завданих зберігачу. Повернення речі на вимогу поклажодавця. Зберігання за законом.

Тема 8: Договори страхування, доручення, комісії та управління майном

Договір страхування. Предмет договору страхування. Форма договору страхування. Істотні умови договору страхування. Момент набрання чинності договором страхування. Сторони в договорі страхування.

Договір доручення. Строк договору доручення. Право повіреного на плату. Зміст доручення. Виконання доручення. Особисте виконання договору доручення. Обов'язки повіреного. Обов'язки довірителя.

Договір комісії. Умови договору комісії. Комісійна плата. Виконання договору комісії.

Субкомісія. Виконання договору, укладеного комісіонером із третьою особою. Право власності комітента. Право комісіонера на притримання речі. Право комісіонера на відрахування з грошових коштів, що належать комітенту. Обов'язок комісіонера зберігати майно. Звіт комісіонера комітента. Прийняття комітентом виконання за договором комісії. Право комісіонера на відшкодування витрат, зроблених ним у зв'язку з виконанням договору комісії. Право комітента на відмову від договору комісії. Право комісіонера на відмову від договору комісії. Наслідки смерті фізичної особи або припинення юридичної особи — комісіонера.

Особливості окремих видів комісії.

Тема 9: Договір комерційної концесії.

Предмет договору комерційної концесії. Сторони в договорі комерційної концесії. Форма договору комерційної концесії та його державна реєстрація.

Договір комерційної субконцесії. Обов'язки правоволодільця. Обов'язки користувача.

Особливі умови договору комерційної концесії. Відповідальність правоволодільця за вимогами, що висуваються до користувача. Право користувача на укладення договору комерційної концесії на новий строк.

Вклади учасників. Спільне майно учасників. Ведення спільних справ учасників. Право учасника на інформацію. Спільні витрати та збитки учасників. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями.

Тема 10: Публічна обіцянка винагороди. Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення

Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу. Зміст завдання. Строк виконання завдання.

Зміна умов публічної обіцянки винагороди. Правові наслідки виконання завдання. Припинення зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди.

Право на вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення. Надання звіту про вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення. Відшкодування витрат, понесених особою у зв'язку із вчиненням нею дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Тема 11: Відшкодування шкоди

Загальні положення про відшкодування шкоди. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду.

Порядок відшкодування шкоди. Збільшення розміру відшкодування шкоди на вимогу потерпілого в разі зміни стану його працездатності. Зменшення розміру відшкодування шкоди на вимогу особи, яка завдала шкоди. Відшкодування шкоди в разі припинення юридичної особи, зобов'язаної відшкодувати шкоду. Відшкодування витрат на лікування особи, яка потерпіла від злочину.

Обов'язок держави відшкодувати шкоду, завдану каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю внаслідок злочину. Збільшення розміру відшкодування шкоди у зв'язку з підвищенням вартості життя і збільшенням розміру мінімальної заробітної плати. Підстави відшкодування шкоди, завданої через недоліки товарів, робіт (послуг). Особи, зобов'язані відшкодувати шкоду, завдану через недоліки товарів, робіт (послуг). Строки відшкодування шкоди, завданої через недоліки товарів, робіт (послуг).

Тема 12: Набуття і збереження майна без достатньої правової підстави

Загальні положення про зобов'язання у зв'язку з набуттям та збереженням майна без достатньої правової підстави.

Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

5.2. Тематика семінарських занять.

Тема 1. Поняття зобов'язання. Сторони у зобов'язанні, його виконання та забезпечення виконання.

Тема 2. Припинення зобов'язання.

Тема 3. Правові наслідки та відповідальність за порушення зобов'язання.

Тема 4. Договори купівлі-продажу та міни.

Тема 5. Договори дарування, довічного утримання та найму (оренди).

Тема 6. Договори позички та підряду.

Тема 7. Договори перевезення, транспортного експедирування та зберігання.

Тема 8. Договори страхування, доручення, комісії та управління майном.

Тема 9. Публічна обіцянка винагороди. Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Тема 10. Відшкодування шкоди.

Тема 11. Набуття і збереження майна без достатньої правової підстави.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		д\ф	з\ф	
	Підготовка до аудиторних занять та усіх видів контролю:	30	42	Опорний конспект лекцій, конспект семінарських занять
	- опрацювання лекційного матеріалу;	11	12	

	- підготовка до семінарських занять;	15	20	
	- підготовка до проміжного контролю.	4	10	
	Виконання індивідуальних завдань:	42	70	
	- підготовка індивідуального науково-дослідного завдання (тези доповідей, наукова стаття);	20	30	Індивідуальне науково-дослідне завдання (тези доповідей, наукова стаття).
	- складання термінологічного словника;	10	20	Термінологічний словник
	- написання реферату;	12	20	Реферат
	Разом	72	112	

Орієнтовний перелік тем для виконання самостійної роботи:

1. Загальні положення про забезпечення виконання зобов'язання.
2. Види забезпечення виконання зобов'язання.
3. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання.
4. Неустойка.
5. Порука.
6. Гарантія.
7. Завдаток.
8. Застава.
9. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.
10. Пожертва. Права жертвувача.
11. Ціна роботи. Кошторис.
12. Договір підяду на виконання проектних та пошукових робіт.
13. Договір чартеру (фрахтування).
14. Позови щодо перевезення в закордонному сполученні.
15. Зберігання цінностей у банку.
16. Особливості управління цінними паперами.
17. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або юридичної особи.
18. Усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або юридичної особи.
19. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.
20. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду.
21. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду.
22. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності.
23. Відшкодування шкоди особою, яка застрахувала свою цивільну відповідальність.
24. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.
25. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1 Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять (включає, в тому числі, перевірку якості підготовки завдань, які винесені на самостійне вивчення та виконання) і має на меті перевірку рівня

підготовленості студента. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

- 1) усні опитування на семінарських заняттях;
- 2) участь в обговоренні питань на семінарах;
- 2) якість пошуку необхідної літератури тощо.

6.2. *Форми і методи проміжного (модульного) контролю*

Модульний контроль з дисципліни «Зобов'язальне право» проводиться у тестовій формі (5 тестових завдань), включаючи теоретичні завдання (2 теоретичних питання). Кількість модульних контрольних робіт на дисципліну – 1.

6.3. *Форми і методи підсумкового контролю*

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмного матеріалу дисципліни, логіки та взаємозв'язків між окремими її розділами, здатність творчого використання набутих знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, що впливає зі змісту дисципліни тощо.

Підсумковий контроль з дисципліни «Зобов'язальне право» проводиться у формі заліку.

Оцінка за семестр з дисципліни, з якої передбачений залік, виставляється за результатами поточного контролю.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота складається з 5 тестів, які містять лише одну правильну відповідь та 2 теоретичних питань.

Приклад:

Тестові завдання

1 варіант

1 . Особа, яка порушила зобов'язання, звільняється від відповідальності за нього, якщо доведе, що це порушення сталося:

- а) випадково;
- б) з вини кредитора;
- в) внаслідок відсутності на ринку товарів, потрібних для виконання зобов'язання;
- г) внаслідок відсутності у боржника необхідних коштів;
- д) внаслідок непереборної сили.

2. Покупець у разі передання йому непродуктового товару неналежної якості має право обміняти його на аналогічний товар інших розміру, форми, габариту, фасону, комплектації тощо протягом:

- а) семи днів;
- б) чотирнадцяти днів;
- в) двадцяти восьми днів з моменту передання товару;
- г) гарантійного строку;
- д) строку придатності товару.

3. Гарантійний строк експлуатації обчислюється починаючи з такого строку:

- а) від дня введення виробу в експлуатацію;
- б) не пізніше одного року з дня одержання виробу покупцем (споживачем);
- в) від дня роздрібного продажу речі;
- г) іншого строку, передбаченого стандартами, технічними умовами або договором.

4. Дарувальник має право вимагати розірвання договору дарування в такому випадку:

- а) обдарований створює загрозу для життя дарувальника та його сім'ї;
- б) обдарований створює загрозу безповоротної втрати дарунка;
- в) через недбале ставлення обдаровуваного до речі, що становить історичну, наукову, культурну цінність, ця річ може бути знищена або істотно пошкоджена;
- г) обдарований рідко навідує дарувальника.

5. За спільними зобов'язаннями, що виникли не з договору простого товариства, учасники простого товариства відповідають:

- а) усім своїм майном пропорційно вартості вкладу у спільне майно;
- б) солідарно.

Теоретичні питання

1. Підстави припинення зобов'язання.
2. Договір міни. Правове регулювання міни.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів під час аудиторних та індивідуальних завдань; під час модульного та підсумкового контролю здійснюється відповідно до Положення ІДГУ «Про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачі вищої освіти в умовах ЄКТС».

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Основні джерела:

1.1. Нормативна база :

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40–44. — Ст. 356.
- 3 Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. // Офіційний вісник України. — 2004. — № 16. — Ст. 1088.
4. Закон України від 27 квітня 2007 р. “Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України у зв’язку з прийняттям Цивільного кодексу України” // Відомості Верховної Ради України. — 2007. — № 33. — Ст. 440.
5. Закон України від 7 березня 1996 р. “Про страхування” // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 18. — Ст. 78.

1.2. Основна література:

1. Андріянов М. Актуальні проблеми забезпечення виконання договірних зобов'язань. Діяльність ЮНСІТРАЛ у галузі забезпечувальних угод // Юрид. журн., 2011. — № 5. — С. 87–90.
2. Бервено С. Загальні засади цивільної відповідальності за порушення договорного зобов'язання // Юрид. Україна. — 2009. — № 5. — С. 47–53.
3. Зобов'язальне право. Теорія і практика: Навч. посіб. / За ред. проф. О. В. Дзери. — К.: Юрінком Інтер, 2010. — 900 с.
4. Клименко О. М. Договір довічного утримання. — К.: Фурса, 2007. — 40 с.
5. Майданик Р. Місце зобов'язання в праві України // Підприємництво, господарство і право. — 2012. — № 4. — С. 3–6.
6. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. — 3-тє вид., переробл. і допов. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — Т. I. — 832 с
7. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. — 3-є вид., переробл. і допов. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — Т. II. — 1088 с
8. Панченко М. І. Цивільне право України: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005. — 584 с.
9. Цивільне право України: Договірні та недоговірні зобов'язання: Підручник / За ред. Бичкової. — К.: Вид-во КНТ, 2007. — 498 с.
10. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / Д. В. Боброва, О. В. Дзера, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. — 2-ге вид., допов. і переробл. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — Т. 1. — 736 с.
11. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / Д. В. Боброва, О. В. Дзера, А. С. Довгерт та ін.; За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. — 2-ге вид., допов. і переробл. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — Т. 2. — 640 с.
12. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / За ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — К.: Юрінком Інтер, 2009. — Т.1. — 480 с.
13. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / За ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — К.: Юрінком Інтер, 2010. — Т.2. — 552 с. 23
14. Цивільне право України: Загальна частина: Підручник / За ред. І. А. Бірюкова, Ю. О. Заїки — К.: Вид-во КНТ, 2009. — 480 с.
15. Цивільне право України: Посіб. для підготовки до іспитів/ [Братель О. Г., Мироненко В. П., Павловська Н. В. та ін.]. — К.: Текст, 2008. — 256 с.
16. Цивільне право України: Посібник / О. Г. Братель, С. В. Губарєв, В. П. Мироненко, та ін. — К.: Паливода А. В., 2009. — 256 с.
17. Цивільне право. Практикум: Навч. посіб./ Відп. ред. Р. А. Майданик, Н. С. Кузнєцова, О. В. Дзера. — К.: Всеукр. асоц. видав. “Правова єдність”, 2008. — 624 с.

18. Цивільний кодекс України: Чинне законодавство зі змін. та допов. станом на 1 травня 2008 р. — К.: Паливода А. В., 2008. — 328 с.

2. Допоміжні джерела:

1. Актуальні проблеми цивільного і господарського права: Матер. всеукр. наук.-практ. конф., К., МАУП, 19 трав. 2006 р. / За заг. ред. Р. Б. Прилуцького. — К.: МАУП, 2007. — 268 с.

2. Арендное право Украины. — К.: Бест и Ко, 2002. — Вып. 33. — 80 с. 47. Безклубий І. До питання про підстави виникнення грошового зобов'язання // Право України. — 2007. — № 4. — С. 57–60.

3. Визнання недійсним договору купівлі-продажу // Юрид. журн., 2009. — № 1. — С. 129.

4. Ігнатенко В. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу // Підприємництво, господарство і право. — 2012. — № 5. — С. 21–23.

5. Кисіль С. Лізинг як специфічний вид цивільно-правових зобов'язань // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 4. — С. 21–26; № 5. — С. 23–30; № 6. — С. 12–15.

6. Цивільне право України: Навч. посіб. / Ю. В. Білоусов, С. В. Лозінська, С. Д. Русу; За ред. Р. О. Стефанчука. — К.: Наук. думка, Прецедент, 2008. — 448 с.

7. Цивільне право України: Курс лекцій: У 6 т. / За ред. Р. Б. Шишки, В. А. Кройтора. — Х.: Еспада, 2010. — Т.1. — Кн. 2. — 392 с.

8. Цивільне право України.: Курс лекцій: У 6 т. / Р. Б. Шишка, В. А. Кройтор, Я. О. Чапчадзе, М. О. Самойлов. — Х.: Еспада, 2008. — Т.1. — Кн.1. — 176 с

3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Президента України. - <http://president.gov.ua>

2. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

3. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.

4. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.-<http://kmu.gov.ua>

5.Ліга Бізнес-Інформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.liga.net.

6. Українське право [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrpravo.com.

**10. ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В
20__ / 20__ Н.Р.¹**

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри до початку навчального року